

BNO

Made by Dutch designers

Juryrapport BNO Piet Zwart Prijs 2021

Op 16 juni 2021 kwam de jury voor de BNO Piet Zwart Prijs bijeen, bestaande uit Timo de Rijk/juryvoorzitter, Pieke Bergmans, Gert Franke, Joost Grootens, Ed van Hinte en Shahar Livne. Madeleine van Lennep/directeur BNO was secretaris.

De winnaar

Unaniem heeft de jury Hella Jongerius uitgeroepen tot winnaar van de BNO Piet Zwart Prijs. Dit vanwege haar uitzonderlijke staat van dienst en haar betekenis voor huidige en volgende generaties ontwerpers. Er is morfische resonantie in het spel, want eerder dit jaar werd Hella Jongerius benoemd als BNO-erelid. Dat ging gepaard met een vrij sluitende omschrijving:

Hella Jongerius (1963) is een creatief toptalent en een voorbeeldige vakvrouw die een ongelofelijke hoeveelheid kennis opbouwde rond de toepassing van kleuren en ongebruikelijke materialen. Ze werkt(e) voor internationale merken zoals Ikea, Vitra, KLM, Danskina, Maharam en Artek. Na haar studie aan de Design Academy (destijds AIVE) viel ze op met haar ontwerpen in ongebruikelijke materialen, zoals de Soft Urn en een zachte flexibele wasbak. In 1993 richtte ze haar eigen studio JongeriusLab op. In 2009 verplaatste ze haar bureau naar Berlijn, waar ze nog steeds woont en werkt.

Als geen ander koppelt Hella Jongerius ontwerpvaardigheden en ambachtelijkheid aan de mogelijkheden van industriële vervaardiging. Ze beweegt zich schijnbaar vanzelfsprekend in en tussen werelden die vaak nog ver van elkaar af staan: de wereld van de kunsten en de wereld van het bedrijfsleven. Ze heeft een sterk onderzoekende en experimentele houding, maar is vervolgens ook in staat om haar vindingen met welgekozen partners om te zetten in productie, distributie en opschaling. Haar meubelontwerpen, stoffen en interieurproducten hebben inmiddels wereldfaam en haar werk is opgenomen in de vaste collecties van talloze musea waaronder MoMA (New York), V&A (London) en Centre Pompidou (Parijs). In het

voorjaar van 2021 volgde de solotentoonstelling 'Hella Jongerius: Woven Cosmos' in de Gropius Bau (Berlijn), een presentatie die zich in de loop van de tijd ontwikkelt. Hella Jongerius bezit een bewonderenswaardige pioniersgeest, creativiteit en zakelijke vermogens en is daarmee een voorbeeldig rolmodel voor het Nederlandse ontwerpveld.

De jury van de BNO Piet Zwart Prijs heeft grote bewondering voor de manier waarop Hella Jongerius onderzoekt, experimenteert, grenzen verlegt en voortdurend blijft pionieren. Zij stelde het idee van, respectievelijk de hang naar, perfectie ter discussie en benadrukte daarmee het menselijke aspect.

Eigengereid volgt zij zowel culturele als commerciële paden, of baant die waar nodig. Ook haar eigen praktijk heeft ze een aantal keren opnieuw uitgevonden: begonnen als individueel opererende ontwerper zette ze vervolgens een ontwerpbureau op om daarna te kiezen voor een internationaal verspreid netwerk van ontwerpers die werken onder haar leiding. Ze weet de juiste mensen en partijen aan zich te binden en is daar trouw aan.

Haar invloed op volgende generaties ontwerpers is groot: ten aanzien van wat ze maken, hoe ze onderzoeken en hoe ze hun praktijk inrichten. Als educator past de rol van meester ten opzichte van gezelschap en leerling haar het best. Dit is ook af te leiden uit de reeks ontwerpers die stage bij haar liepen, die zij inspireerde en die inmiddels zelf ook naam maakten. Heel recentelijk initieerde ze een residency voor ontwerpers en kunstenaars in de Arnhemse bossen, gericht op onderzoek en experiment en om over te dragen wat zij zelf inmiddels weet en kan.

Dit alles is voor de jury reden om haar de BNO Piet Zwart Prijs 2021 toe te kennen.

De prijs

De BNO Piet Zwart Prijs is een eervolle onderscheiding voor een ontwerper die van grote betekenis is voor het vakgebied. Alle erkende ontwerpdisciplines die belangrijk zijn voor het aanzien en de ontwikkeling van het ontwerpvak komen in aanmerking. De prijs bestaat uit een fysieke onderscheiding die de winnaar ontvangt op het podium van de Dutch Design Awards. Op een andere plaats en tijdstip wordt diepgaander de aandacht gevestigd op de winnaar.

Doelen van de BNO Piet Zwart Prijs zijn 1. het eren en onderscheiden van een excellent ontwerper voor de betekenis van zijn werk en/of voor zijn rol in de ontwikkeling en de aanzien van het vak; 2. het stimuleren dat nieuwe generaties ontwerpers kennis nemen van de bijzondere prestaties van hun voorgangers; 3. het genereren van aandacht voor de betekenis van goed ontwerp, het ontwerpvak en de BNO.

Tussen 1983 en 2017 is de prijs achtereenvolgens uitgereikt aan: Friso Kramer, Jan van Toorn, Wim Crouwel, Eva Besnyö, Nel Verschuuren, Jan Bons, Bruno Ninaber van Eyben, Gert Dumbar, Willem Diepraam, Marijke van der Wijst, Gerard Unger, Ulf Moritz, Paul Mijksenaar, ontwerpstudio LUST en Frans Bevers.

De opzet van de prijs, de criteria en de voordrachten

De BNO Piet Zwart Prijs wordt eens in de twee jaar toegekend. De jury is divers en wisselt op gezette tijden van samenstelling. BNO-leden en andere professionals uit de Nederlandse ontwerpwereld kunnen kandidaten voor de prijs voordragen, rekening houdend met de gestelde criteria.

De beoordelingscriteria zijn: 1. er is sprake van excellent werk in een of meerdere ontwerpdisciplines, wat zich uit in langdurig en op hoogwaardig niveau ontwerpen; 2. er is een buitengewone bijdrage geleverd aan de betekenis en het aanzien van het vakgebied; 3. er is sprake van een voorbeeldfunctie ten opzichte van de volgende generatie(s) ontwerpers.

Er kwamen dit jaar voordrachten binnen voor in totaal vijftien kandidaten, werkzaam in uiteenlopende disciplines, zij het lang niet alle denkbare ontwerpdisciplines. De jury heeft uitgebreid stil gestaan bij het karakter en de intenties van de prijs en de boodschap die uitgaat van haar keuze. De BNO Piet Zwart Prijs moet beschouwd worden als een dieptelood: de in achtereenvolgende jaren uitverkoren ontwerpers vertellen ook samen iets over het ontwerpvak, tijdgeest, belang en impact.